Standard Norge

Vår saksbehandler

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

Vår dato
2026-11-20

Vår ref.
Reference

Deres dato
2026-10-29

Deres ref.
26/3136

Standard Norges innspill til ny nasjonal strategi for kunstig intelligens

Standardisering bør være et tydelig virkemiddel i KI-strategien. Felles krav og metoder kan gjøre det enklere å utvikle og ta i bruk KI, dokumentere egenskaper og håndtere risiko. Norge bør prioritere internasjonal påvirkning og praktisk bruk av standardene, med finansiering som sikrer bred deltakelse og tilgjengelig veiledning.

Om Standard Norge

Vi viser til departementets invitasjon av 29. oktober 2026. Standard Norge er en uavhengig standardiseringsorganisasjon og Norges medlem i Den internasjonale standardiseringsorganisasjonen (ISO) og Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN). Vi samler næringsliv, myndigheter, forskning og sivilsamfunn i utviklingen av standarder. EU bruker i økende grad standarder til å konkretisere generelle forordninger. Europakommisjonens standardiseringsstrategi fra februar 2022 suppleres med et årlig arbeidsprogram for standardisering.

Hva bør være Norges ambisjonsnivå på KI?

Norge bør være blant landene som raskt omsetter KI til verdiskaping og bedre tjenester, med respekt for grunnleggende rettigheter og god risikostyring. Vi bør påvirke de internasjonale kravene og metodene teknologien utvikles og vurderes etter for å gi norske leverandører et mer forutsigbart grunnlag for innovasjon og markedsadgang. CEN/CENELEC utvikler standarder på bestilling fra Europakommisjonen som konkretiserer krav i KI-forordningen, mens ISO/IEC utvikler globale standarder for KI-ledelse, risiko, data, testing, tillit og samsvarsvurdering. Standard Norge kobler norske myndigheter, virksomheter og fagmiljøer til begge sporene.

Innsatsen må omfatte europeiske standarder som støtter KI-forordningen og globale standarder for blant annet KI-ledelse, risiko og testing. Norge bør arbeide for å styrke sammenhengen mellom disse, slik at virksomhetene kan gjenbruke dokumentasjon og unngå unødvendig dobbeltarbeid.

Standarder for datakvalitet, begreper, metadata og ansvarlig datadeling gir grunnlag for samhandling og pålitelig KI. Informasjonssikkerhet, cybersikkerhet og personvern er sentrale forutsetninger.

Hva er utfordringene og behovet?

Virksomhetene trenger hjelp til å omsette overordnede krav til praksis. Kartlegge egen KI-bruk, fordele ansvar, vurdere risiko og stille krav til leverandører. Små og mellomstore virksomheter og kommuner har særlig behov for forståelig veiledning og kompetanse.

Pålitelig KI forutsetter også god datakvalitet, samhandling mellom systemer, informasjonssikkerhet og personvern. Norske oversettelser og felles fagbegreper kan gjøre standardene lettere å forstå og bruke. Det er samtidig behov for å kunne etterprøve internasjonale leverandørers påstander om KI-systemers og modellers egenskaper, sikkerhet og begrensninger.

Postadresse
Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

E-post
info@standard.no
Telefon
67 83 86 00

Organisasjonsnummer
985 942 897

www.standard.no

Standard Norge

Vår saksbehandler

Hva bør være de viktigste strategiske prioriteringene og tiltakene?

1 Sikre norsk påvirkning på internasjonale standarder

Strategien bør omtale forutsigbar finansiering av norsk ekspertinnsats og Standard Norges koordinering av arbeidet. Offentlig medfinansiering bør bidra til økt deltakelse også fra mindre virksomheter, forskning, forbruker- og arbeidstakerinteresser, slik at norske behov blir ivaretatt.

2 Gjøre standardene enklere å ta i bruk

Strategien bør prioritere finansiering av norske oversettelser, terminologi, veiledning og opplæring ut fra virksomhetenes behov. Tiltakene bør bygge egen kompetanse og gjøre det enklere å stille forholdsmessige krav i offentlige anskaffelser. Bruk av harmoniserte standarder som er referert i EU-tidende, kan gi samsvar med de kravene de dekker. Veiledningen må forklare denne avgrensningen.

3 Konkretisere sikkerhets- og kontrollmekanismer for KI

Strategien bør fremme sikkerhets- og kontrollmekanismer («guardrails») som forebygger, oppdager og begrenser uønsket KI-atferd. Dette kan omfatte tilgangsbegrensninger, testing før bruk, løpende overvåking og menneskelig overstyring eller stans. Standardisering kan bidra med felles krav og metoder for å utvikle, dokumentere og evaluere tiltakene.

Norges internasjonale engasjement for kontroll med de mest avanserte KI-modellene bør følges opp i den nasjonale strategien. Oppropet som statsminister Støre har vært med på å fremme, understreker behovet for sikkerhetstesting, uavhengig evaluering og rapportering av alvorlige hendelser. Det internasjonale standardiseringssystemet gir et grunnlag å bygge videre på, samtidig som nye metoder må utvikles. Strategien bør koble dette arbeidet til norske behov for test- og evalueringskapasitet og sikre samordning mellom digitaliseringspolitikken og det utenrikspolitiske arbeidet med KI.

4 Koble norske erfaringer til internasjonalt arbeid

Strategien bør fremme samordning mellom relevante myndigheter, Standard Norge og fagmiljøene, også med Utenriksdepartementets arbeid for internasjonal KI-styring. Erfaringer fra bruk, testing og tilsyn bør forbedre norsk veiledning og føres tilbake til standardutviklingen. Dette kan bygge videre på eksisterende samarbeid.

Standard Norges bidrag

Vi kan samle norske interesser gjennom blant annet den nasjonale komiteen for kunstig intelligens, mobilisere eksperter og bidra til at standardene blir forstått og brukt. Vi utdyper gjerne forslagene i møte med departementet.

Vennlig hilsen,

Åse Lunde
Direktør Energi, bærekraft og teknologi

Postadresse
Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

E-post
info@standard.no
Telefon
67 83 86 00

Organisasjonsnummer
985 942 897

www.standard.no